

प्रभाव दैनिक

National Daily

वर्ष १२

अंक ९३

काठमाडौं

शुक्रबार, ०९ साउन २०८२

Prabhab National Daily

Friday, 24 July 2025

www.prabhabonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५।-

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।
प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५५१२१७, ९८४१२४६२६९
marketing2prabhab@gmail.com

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.

सिफल-७, काठमाडौं

०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५५१२१७, ९८४१२४६२६९

marketing2prabhab@gmail.com

भूमि विधेयक अन्ततः संसदीय समितिमा

'फास्टट्र्याक' मा पारित गर्ने सरकारको प्रयासमा कांग्रेस बाधक

- प्रतिनिधिसभाबाटै दफावार छलफल गरेर पारित गर्न चाहन्थे ओली
- कांग्रेसको साथ नपाउँदा अन्ततः विधेयक सम्बन्धित समितिमा पठाउन सरकार तयार
- बैठकमा भूमि व्यवस्थामन्त्री बलराम अधिकारीले बिहीबार प्रतिनिधिसभा बैठकमा भूमि विधेयकलाई दफावार छलफलका लागि सम्बन्धित समितिमा पठाइयोस् भनी पेश गरेको प्रस्ताव सर्वसम्मत स्वीकृत
- भूमाफियालाई पोस्नेगरी विधेयक आएको भन्दै विरोध
- उक्त विधेयकमाथि विरोध जनाउँदै जसपा नेपालद्वारा सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता
- यही विधेयकका कारण सत्ता गठबन्धनमा असमझदारी बढेको थियो

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- भूमिसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक द्रुतमार्गबाट पारित गर्ने प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको प्रयास असफल भएको छ । प्रमुख सत्ता साझेदार दल नेपाली कांग्रेससहित विपक्षी दलहरूको विरोधपछि विधेयक अन्ततः संसदीय समितिमा गएको हो । सरकारले प्रतिनिधिसभामै दफावार छलफल गरेर विधेयक 'फास्टट्र्याक'मा पारित गर्ने तयारी गरेको थियो ।

उक्त विधेयकमाथि विरोध जनाउँदै उपेन्द्र यादव अध्यक्ष रहेको जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालले सरकारलाई दिएको समर्थन नै फिर्ता लिएको थियो । प्रमुख विपक्षी नेकपा माओवादी केन्द्रसहितका दलहरूले पनि विधेयकमा कतिपय प्रावधानहरू भूमाफियालाई फाइदा पुर्नेगरी राखेको भन्दै विरोध

जनाएका थिए ।

सर्वत्र विरोधले दबावमा परेको सरकार पछि हट्दै विधेयकलाई अन्ततः संसदीय समितिमा पठाएको हो । बिहीबार प्रतिनिधिसभा बैठकमा भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारणमन्त्री बलराम अधिकारीले विधेयकलाई दफावार छलफलका लागि सम्बन्धित समितिमा पठाइयोस् भन्ने प्रस्ताव पेश गरेका थिए । उक्त प्रस्ताव सभाले सर्वसम्मत स्वीकृत गर्‍यो । त्यससँगै विधेयक संसदीय समितिमा गएको हो ।

विधेयक गत २५ असारमा पारित गर्ने सरकारको लक्ष्य थियो । त्यसका लागि २३ असारमा प्रतिनिधिसभामा दर्ता गरिएको थियो । निर्णायक घडीमा कांग्रेसका दुई महामन्त्री गगनकुमार थापा र विश्वप्रकाश शर्मा विधेयकका केही प्रावधान संशोधनयोग्य रहेको भन्दै जस्ताकोतस्तै पारित गर्न नहुने

पक्षमा उभिए । परिणामतः कांग्रेसमा यो एजेण्डा प्रवेश भयो । त्यसपछि कांग्रेस र एमाले बीचमा छलफल भएर बिहीबारको प्रतिनिधिसभाले भूमि विधेयकलाई संसदीय समितिमा पठाउने निर्णय लिएको हो । विधेयक संसदीय समितिमा पुग्नुअघि जसपा नेपालका अध्यक्ष यादवले भूमि विधेयकमा रहेका प्रावधानबारे पुनर्विचार गर्न सरकारलाई सुझाव दिए । उनले भने, 'एकातिर सरकारले सगरमाथा समिट गरेको छ । अर्कोतिर वन फडानी गर्ने र भूमाफियालाई जग्गा प्रदान गर्नेगरी, वन विनास गर्नेगरी कानुन बनाउँदै छ, विधेयक ल्याएको पनि छ । हामी कस्तो नीति अँगाल्दै छौं ? यो नीतिलाई पुनर्विचार गरौं । तराईलाई मरुभूमिकरण हुनबाट जोगाऔं ।' सोमबार भूमि विधेयकलाई अगाडि बढाउने विधेयकबारे कांग्रेस र एमालेबीच छलफल भएको थियो ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सरकारको स्वार्थप्रेरित संवैधानिक परिषद्सम्बन्धी विधेयक राष्ट्रपतिले रोके

संविधानको मर्मविपरीत भएको औल्याउँदै प्रतिनिधिसभामै पठाए फिर्ता

- संवैधानिक परिषद्मा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष र सदस्यहरूमा प्रधानन्यायाधीश, विपक्षी दलका नेता, सभामुख, राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष र उपसभामुख गरी छ जना सदस्य हुने संवैधानिक व्यवस्था छ
- तर संशोधित विधेयकमा अध्यक्ष र दुईजना सदस्य बहाल रहेको अवस्थामा अध्यक्ष र कम्तीमा एकजना सदस्यसहित कम्तीमा दुईजना उपस्थित भएमा गणपूरक संख्या पुगेको मानिन्छ
- संशोधन संविधानको मर्म र भावना तथा लोकतान्त्रिक मूल्य, मान्यता र विश्वव्यापी अभ्यास प्रतिकूल देखिएपछि राष्ट्रपतिले गरेनन् प्रमाणीकरण

विधेयक फिर्ता पठाउन राष्ट्रपतिले लिएका पाँच आधार

१) नेपालको संविधानको धारा २८४ मा यस संविधानवमोजिम प्रधानन्यायाधीश र संवैधानिक निकायका प्रमुख र पदाधिकारीहरूको नियुक्तिको सिफारिस गर्न प्रधानमन्त्री अध्यक्ष रहनेगरी एक संवैधानिक परिषद् रहने व्यवस्था रहेको छ । संविधानको उक्त धाराको उपधारा (४) मा संवैधानिक परिषद्को अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तथा प्रधान न्यायाधीश वा संवैधानिक निकायका प्रमुख वा पदाधिकारीको नियुक्ति संवैधानिक कार्यविधि संघीय कानूनवमोजिम हुने छ भनी उल्लेख मर्म र भावना तथा लोकतान्त्रिक मूल्य, मान्यता र विश्वव्यापी अभ्यास प्रतिकूल रहेको भन्दै उनले बिहीबार प्रतिनिधिसभामै फिर्ता पठाएका हुन् । राष्ट्रपति कार्यालयले उक्त

लाई संशोधन गर्न यो विधेयक तयार भएको देखिन्छ । नेपालको संविधानको धारा १२ १(२) बमोजिम प्रधानन्यायाधीशको नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्दा तथा धारा २८३ बमोजिमका संवैधानिक निकायका प्रमुख र पदाधिकारीहरूको नियुक्ति सिफारिस गर्दा संवैधानिक अपेक्षाअनुरूप समावेशी, सहभागितामूलक र गुणस्तरीय प्रतिनिधित्वको संवैधानिक सिद्धान्तलाई आत्मसात् गर्न तथा सिफारिसको क्रममा हुनसक्ने स्वेच्छाचारिता नियन्त्रण गर्न, सुशासन एवं कानुनी शासन कायम गर्न एवं राज्य सञ्चालनमा शक्तिको पृथकीकरण,

क्रमशः पृष्ठ २ मा

विधेयकमा संशोधन गरिएका केही विषय पुनर्विचारका लागि प्रतिनिधिसभामा फिर्ता पठाएको जनाएको छ । 'सो संशोधन संविधानको मर्म र भावना तथा लोकतान्त्रिक मूल्य, मान्यता र विश्वव्यापी अभ्यास प्रतिकूल भएकाले संविधानको धारा ११३ को उपधारा (३) बमोजिम पुनर्विचारका लागि विधेयक उत्पत्ति भएको प्रतिनिधिसभामा बिहीबार राष्ट्रपतिले फिर्ता पठाउनुभएको हो,' राष्ट्रपतिको प्रेस सल्लाहकार किरण पोखरेलले भने ।

असार १८ गते प्रतिनिधिसभाबाट पारित उक्त विधेयक असार २५ गते राष्ट्रिय सभाबाट पारित भएको थियो । दुवै सदनबाट पारित भइ आएको संशोधन विधेयक प्रमाणीकरणका लागि गत असार ३१ गते राष्ट्रपतिसमक्ष आएको थियो । राष्ट्रपति कार्यालयमा आइपुगेको १५ दिनभित्र कि त प्रमाणीकरण कि त फिर्ता गर्नुपर्ने संवैधानिक व्यवस्थाअनुरूप विधेयक फिर्ता भएको हो ।

किन फिर्ता गरे राष्ट्रपतिले ?

नेकपाकालमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले २०७७ मंसिर र २०७८ वैशाखमा अध्यादेशमार्फत् संवैधानिक परिषद्सम्बन्धी ऐन संशोधन गरेका थिए । त्यसबेला ओलीले तीनजना सदस्यमात्र उपस्थित भए पनि पदाधिकारी नियुक्त गर्न सकिनेगरी अध्यादेश ल्याएका थिए ।

उक्त अध्यादेशको कांग्रेसले चर्को विरोध गरेको थियो । यसपटक भने सत्ता गठबन्धनमा रहेको कांग्रेसले यो भन्दा पनि खराब व्यवस्था परिकल्पना गरिएको संवैधानिक परिषद्सम्बन्धी विधेयक चुपचाप दुवै सदनबाट पारित गरेर पठाईदिएपछि राष्ट्रपति भस्केको बताइएको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

कुवेतमा घरेलु हिंसामा परेकी महिलाको उद्धार

‘फ्रि भिसा, फ्रि-टिकट’को प्रलोभनमा परेर पुगेकी थिइन् कुवेत

ममता थापा

काठमाडौं- रोजगारीका लागि कुवेत गएको २७ वर्षीया रिमा थापा (परिवर्तित नाम) घरेलु हिंसाको सिकार भएकी छिन् । उनी घरेलु कामदारको रूपमा गत चैत २७ गते कुवेत गएकी थिइन् । सुर्खेतको लेकबेसी नगरपालिका-१ की ती महिला कुवेतको अल जाहरास्थित एक घरमा काम गरिरहेकी थिइन् । रिमा काम गर्ने घरकी साहूनीले काम लगाउने बहानामा यातना दिएको उनका नातेदार रत्न सुनुवारले बताए । रत्नका अनुसार रिमाले त्यहाँ पुगेको एक महिनापछि नै हिंसामा परेको सुनाउन थालेकी थिइन् । 'साहूनीले खाना नदिई भोकभोकै राख्ने, हातमा टोकिदिने, कूटपिट गर्ने गर्दा रहेछ । एक दिनमा तीनदेखि चार घण्टामात्र सुत्न दिने रहेछ,' उनले भने, 'हातमा ठोकेर रगतै निकालिदिएको फोटो पठाएपछि हामीले नेपाल भित्रकाउने पहल थाल्यौं ।' पीडितका परिवारले बडामार्फत दूतावासलाई पत्र लेख्नेदेखि राष्ट्रिय ट्रेड युनियन महासंघ नेपालमार्फत उद्धारका लागि पहल गरेको छ । त्यहाँ रहेको

नेपाली दूतावासले आफूहरूले उद्धार गर्न नमिल्ने तर दूतावाससम्म आए नेपाल पठाउन सकिने बताएको थियो । महासंघमार्फत कुवेतमा रहेका नेपालीहरूसँग चिनजान भएपछि रिमाको उद्धार गरिएको छ । दुईपटकको प्रयासमा रिमालाई उक्त घरबाट निकाल्न सफल भएको जनाइएको छ । उनलाई यही साउन ५ गते उद्धार गरी दूतावास पुर्‍याइएको छ । दूतावासले पुलिस रिपोर्ट, फिगरिङ हेर्नेलगायतका प्रक्रिया पूरा गरेपछि नेपाल फर्काउने

जानकारी दिएको छ ।

‘फ्रि भिसा, फ्रि-टिकट’को प्रलोभनमा फस्दा...

सरकारले वैदेशिक रोजगारीमा घरेलु कामदारका रूपमा जान प्रतिबन्ध लगाएको लामो समय भइसकेको छ । तर रिमालाई 'फ्रि भिसा, फ्रि-टिकट'को प्रलोभनमा पारी कुवेत लगिएको पाइएको छ । पछिल्लो समय कुवेतमा महिला घरेलु कामदार गैरकानुनीरूपमा रहेको श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री

शरतसिंह भण्डारीले नै बताउने गरेका छन् । प्रतिबन्धित हुँदाहुँदै भिजिट भिसा, फ्रि भिसाजस्ता प्रलोभन देखाएर रिमाजस्ता हजारौं महिलालाई गैरकानुनीरूपमा कुवेत लगिइरहेको देखिन्छ ।

सुनुवारका अनुसार रिमाले कुवेतमै रहेकी आफ्नी साथीले 'फ्रि भिसा, फ्रि भिसा' टिकटमा त्यहाँ पुग्ने बन्दोबस्त मिलाएको बताएकी थिइन् । उनलाई त्यहाँ जान कुनै खर्च नलागेको परिवारको भनाइ छ । उनीसँगै अर्की एक जना महिला पनि गएको जनाइएको छ । ती साथी को हुन्, अन्य कतिजनालाई यस्तो प्रलोभनमा पारेर लगेका छन् यस विषयमा केही थाहा नभएको उनले बताए । रिमालाई त्यहाँ जाने प्रक्रियासमेत कसैलाई थाहा नदिई गर्न लगाइएको उनको भनाइ छ । 'उनीहरू फ्रि भिसा, फ्रि-टिकटमा गएका हुन् । सबै कुरा फ्रि भनेपछि, त्यसकै प्रलोभनमा परे,' उनले भने, 'त्यहाँ जाने भनेर हामीलाई केही भनेको थिएन । जानेबेलामा मात्र थाहा पाएको हो ।' उनीहरूलाई महिनामा ४०-४५ हजार कमाइ हुन्छ भनेर लगिएको सुनुवारको भनाइ छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

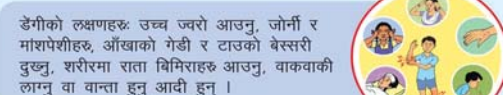

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेंगी रोग डेंगी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेंगीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांसपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा रातो विनिगहरू आउनु, वाक्वाकी लाग्नु वा वाक्ता हुनु आदी हुन् ।

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू

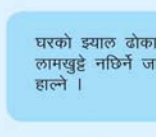
एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोक्योछ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।

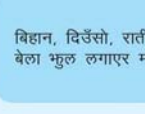
आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने । पानी राख्ने भँडालाई लामखुट्टे नछिर्ने गरि राख्ने छपेर राख्ने ।

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने घुप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।

घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला भुल लगाएर मात्र सुत्ने ।

पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाउने ।

लामखुट्टेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाडाहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी ।

प्रभाव दैनिक

www.prabhabonline.com

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.

काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

सांसद पदको गरिमा नघटाउ

सांसदलाई विधायक पनि भनिन्छ । यसको अर्थ हो-प्रतिनिधिसभामा उनीहरू निर्वाचित भएर पठाउनुको कारण कानुन बनाउनु । देश र जनताका लागि सुशासनको अनुभूति दिन परिपक्व कानुन बनाउन अक्षर अक्षरको अध्ययन गर्नुपर्छ । तर पछिल्लो समस सांसदहरूको काम ताली बजाउने सिवाय अरु देखिन्न ।

यसको पछिल्लो उदाहरण हुन् संघीय निजामती सेवा विधेयकको संशोधनमा भएको छलछाम थाहा नहुन् र संवैधानिक परिषदसम्बन्धी विधेयक राष्ट्रपति कार्यालयमा पुगेर फेरि प्रतिनिधिसभामै फिर्ता हुनु । निजामती सेवा विधेयकमा कर्मचारीहरूलाई ‘कुलिङ पिरियड’मा पठाउनुपर्छ भन्ने व्यवस्था थपिएको थियो । तर संसदीय समिति हुँदै प्रतिनिधिसभाबाट यो पारित भएर गयो- जहाँ कुलिङ पिरियड निष्प्रभावी बनाइएको थियो । त्यो पनि एउटै अक्षर ‘बाहेक’ राखेर । यस्तो व्यवस्था हुँदा पनि प्रतिनिधिसभाका सांसदहरूले टेबल ठोकेर विधेयक पारित गरेर पठाए ।

तर यो शब्दमा गोलमाल गरेको भन्दै राज्य व्यवस्था समितिका सभापति र संसद्का कर्मचारीहरूमाथि बयान लिन संसद्ले संसदीय छानबिन समिति बनाएको छ । जबकि यो विधेयक सरासर पारित हुनुमा सम्पूर्ण सांसदहरू दोषी छन् । यसैगरी संवैधानिक परिषद् (काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यविधि) सम्बन्धी ऐन २०६६ लाई संसोधन गर्न बनेको विधेयकमा पनि सांसदहरू चिलिएका छन् । विधेयकमा संविधानको मर्मभन्दा ठीक उल्टो व्यवस्था हुँदा पनि अध्ययनविनै टेबुल ठोकेर पठाइएको देखिएको छ । त्यो पनि दुवै सदनबाट ।

संवैधानिक परिषद्मा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष र सदस्यहरूमा प्रधानन्यायाधीश, विपक्षी दलका नेता, सभामुख, राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष र उपसभामुख गरी छ जना सदस्य हुने संवैधानिक व्यवस्था छ । यस्तो हुँदा परिषद्को बहुमत पुन चार जना अनिवार्य चाहिन्छ । तर संसद्बाट राष्ट्रपतिकहाँ पुगेको संशोधन विधेयकमा तीन जनाको उपस्थितिमा अध्यक्षसहित अर्को एक जनामात्र भए पुने व्यवस्था गरिएको पाइयो । त्यसपछि राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले कानुनी परामर्श लिएर विधेयक पुन: प्रतिनिधिसभामै पठाइदिए ।

यो पुनर्विचारका लागि पठाइएको हो । यसमा प्रधानमन्त्री र शीर्ष नेताहरूले चलाखी गरेको भए पनि सांसदहरू भने पूरै ‘हुस्नु’ बने । संसद्मा मच्चीमच्ची एकअर्कालाई गाली गर्ने सांसदहरूले विधेयकका बुँदाहरू पढ्न जानेनन् । त्यसै त जनताका प्रतिनिधि बनेर सदनमा पुगेकाहरूले पढ्दैनन्, हावादारी गफमात्र गर्छन् भन्ने परेको बेला यस्ता गल्ती गर्दै जाँदा सांसद पदको गरिमा घट्दै जाने देखिएको छ ।

श्रम सरोकार

सामाजिक सुरक्षा कोषबाट लिन सकिने लाभ

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको जीवन थप सुरक्षित होस् भनेर सामाजिक सुरक्षा कोषमा अनिवार्य आवद्द हुनुपर्ने प्रावधान लागू गरिएको छ । यसका लागि उनीहरूलाई श्रम स्वीकृति लिंदा नै कोषमा आवद्द गराइन्छ । बाध्यकारी भएकाले श्रम स्वीकृति लिने सबै कोषमा जोडिन्छन् तर यसका फाइदाहरू थाहा नपाउँदा अधिकांशले कोषमा नियमित रकम जम्मा गर्दैनन् । जसकारण अशक्तता, दुर्घटना, मृत्युजस्ता समस्या आइपर्दा पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित हुनुपर्ने अवस्था छ । श्रम स्वीकृति लिनेवेलामा मात्र नभई विदेशमा रहेकाहरूले पनि कोषमा आवद्द हुन सक्छन् ।

के-के छ्न फाइदा ?

योगदान रकमबाट उनीहरूले दुर्घटना तथा अशक्तता सुविधा तथा वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुन पाउँछन् । यदि यस्ता श्रमिकको मृत्यु भएको अवस्थामा आश्रित परिवारलाई पनि कोषले सुविधा उपलब्ध गराउँछ । योगदान रकमको ७.४८ प्रतिशत रकम दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना र आश्रित परिवार सुरक्षा योजनामा जम्मा हुन्छ । त्यस्तै वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा १३.८५ प्रतिशत रकम जम्मा हुने व्यवस्था छ ।

यो सुविधा पाउन घटना घटेको मितिभन्दा अघिको १२ महिनामा कम्तीमा नौ महिनाको योगदान रकम कोषमा जम्मा गरेको हुनुपर्ने प्रावधान छ । त्यस्तै, वृद्धावस्था सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्न भने योगदानकर्ताले वैदेशिक रोजगारी अन्त्य गरी नेपाल फर्किएको हुनुपर्छ । कोषमा हरेक महिना न्यूनतम दुई हजार दुई रूपैयाँ जम्मा गर्नुपर्छ । एकैपटक सात महिना वा सोभन्दा बढीको रकम जम्मा गरे १० प्रतिशतसम्म छुट पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्कंदा पनि कोषमा आवद्द हुनेले विभिन्न सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।

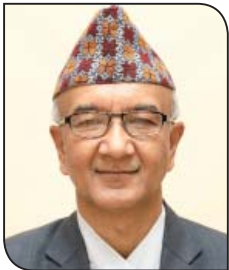
योगादान रकम कसरी जम्मा गर्ने ?

रकम जम्मा गर्न कतै जानै पर्दैन । अनलाइन भुक्तानी च्यानल प्रयोगकर्ताहरूले सजिलै जम्मा गर्न सकिन्छ । कनेक्ट आईपिएस, खत्ती, इ-सेवा, फोन पेलगायतका भुक्तानी प्रणालीमार्फत नियमित योगदान गर्न सकिन्छ ।

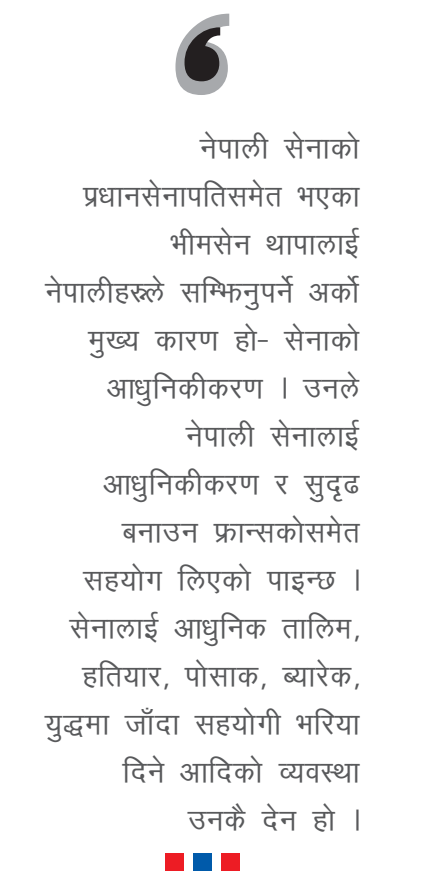
नियमित योगदान नजारे के हुन्छ ?

कोषमा नियमित योगदान नभए पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित भइन्छ । कोषअन्तर्गतका विभिन्न योजनामध्य स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा पाउनका लागि पछिल्लो छह महिनाको रेकर्डमा तीन महिनाको योगदान गरेको भए पुग्छ । तर दुर्घटना, आश्रित परिवार कोषलगायतको सुविधा पाउन प्रत्येक महिना नियमितरूपमा जम्मा गरेको हुनुपर्दछ ।

राष्ट्रिय विभूति भीमसेन थापालाई नबिसौँ

■ श्रीरामसिंह बस्नेत

नेपाली सेनाको

प्रधानसेनापतिसमेत भएका

भीमसेन थापालाई

नेपालीहरूले सम्झिनुपर्ने अर्को

मुख्य कारण हो- सेनाको

आधुनिकीकरण । उनले

नेपाली सेनालाई

आधुनिकीकरण र सुदृढ

बनाउन फ्रान्सकोसमेत

सहयोग लिएको पाइन्छ ।

सेनालाई आधुनिक तालिम,

हतियार, पोसाक, ब्यारेक,

युद्धमा जाँदा सहयोगी भरिया

दिने आदिको व्यवस्था

उनकै देन हो ।

आज साउन ९ गते अर्थात् राष्ट्रिय विभूति भीमसेन थापाको जन्म दिन । उनको २५१औँ जन्मजयन्ती भएको कारण उनलाई सम्फुन् सान्दर्भिक हुने छ । विशेषगरी अहिले किशोरावस्थामा रहेका लाखौँ विद्यार्थी वर्ग भीमसेन थापाजस्ता राष्ट्रका सपुतबारे जानकारी रहनु अति आवश्यक छ । देशको इतिहास र गौरवबारे ज्ञान भएन भने आफ्नो अस्तित्वप्रति सचेत रहन सकिँदैन ।

को थिए ठीमसेन थापा ?

वि.सं. १८३२ साउन ९ गते गोरखाको पिपलथोक गाउँको एक सामान्य परिवारमा पिता अमरसिंह थापा (बडा काजी होइन) र माता सत्यरूपाका सन्तानका रूपमा भीमसेनको जन्म भएको थियो । उनको जन्मस्थानबारे केही भ्रम पनि रहेको पाइन्छ । राजकाजको जिम्मेवारीबाट मुक्त भइसकेपछि उनले गोरखाकै बोर्लाङ गाउँमा हवेली बनाएर बसेका र आँपको ठूलो बगैँचासमेत बनाएका हुनाले कतिपय लेखकले उनको जन्मघर नै बोर्लाङ भनेर पनि लेखेको पाइन्छ । तर उनको जन्मस्थान पिपलथोक हो, बोर्लाङ हैन ।

नेपालको इतिहास अत्यन्तै रोचक, घोचक र रोमाञ्चक रहेको छ । परापूर्वकालदेखिकै इतिहास पढ्दाउँदा अनेकौँ ऐतिहासिक पात्रका भूमिकाले हामीलाई उर्देलित बनाउँछ । तर पनि स्वदेशका र विदेशका जति पनि इतिहासकार छन् तिनले नेपालका मुख्यतया तीन पात्र राष्ट्रनिर्माता पृथ्वीनारायण शाह, राष्ट्र सपुत भीमसेन थापा र राष्ट्र रक्षक जंगबहादुर राणाका बारेमा जति शब्द खर्चिए त्यति अरूका बारे खर्चेको पाइँदैन ।

राजा महेन्द्रको शासनकालमा परापूर्वकालदेखि विभिन्न क्षेत्रबाट देशलाई असाधारण योगदान

गर्ने महान व्यक्तित्वको छनोट गरी राष्ट्रिय विभूति निर्धारण गर्ने काम भयो । साहित्यकार बालकृष्ण समको संयोजकत्वमा रहेको एक समितिले त्यो काम सम्पन्न गरेको थियो । यद्यपि, उक्त समितिले गरेका काम गुनासोराहित भने थिएन । महाकवि देवकोटा, विद्यापति, राष्ट्र एकीकरणका नायक बहादुर शाह, अभिमानसिंह बस्न्यात आदिलाई समितिले बिसिएको थियो भने प्रजातन्त्र पुनर्स्थापनापछि सयौँ सहिदका साथै केही विभूति पनि थपिए तर त्यो पनि अपूरो नै रह्यो । तर भीमसेन थापालाई सुरुदेखि नै कुनै पूर्वाग्रह नराखी राष्ट्रले विभूतिको सम्मान दिँदै आएको छ । वि.सं. २०२६ मा सरकारले भीमसेन थापाको चित्र अंकित हुलाक टिकट जारी गरेर पनि उनको राष्ट्रिय सम्मान गरेको थियो ।

सामाजिक तथा आर्थिक सुधार

नेपालको इतिहासको अति नै संवेदनशील कालखण्डमा वि.सं. १८६३ देखि १८९४ को ३१ वर्षसम्म देशको सर्वसाव्र्भ ई जिम्मेवारी सम्हालेका जनरल थापाका पोल्टामा जस र अपजस दुवै परेको पाइन्छ । सर्वसाधारण नेपालीले भीमसेन थापा भन्नेबित्तिकै सबैभन्दा पहिले र सजिलैसँग धरहरालाई सम्झन्छन् । उनले राजधानी काठमाडौँको टुँडिखेल नजिक बागदरवारको छेउमा एक जोडी धरहरा बनाउन लगाएका थिए । वि.सं. १८८२ मा उनले तत्कालीन महारानी ललितत्रिपुरा सुन्दरीको नाममा एउटा र आफ्नो नाममा एउटा गरी समानान्तररूपमा दुईवटा धरहरा ठड्याएका थिए । तर दुर्भाग्यवस वि.सं. १८९० भदौ १२

सन्दर्भ: भीमसेन थापा २५१औँ जन्मजयन्ती

गते साँझ र राति गरी दुईपटक आएको ठूलो भूकम्पले दक्षिणतर्फको धरहरा फेँदैसम्म ढल्यो भने उत्तरतर्फको केही क्षतिग्रस्त भयो ।

पछि पूरै ध्वस्त भएको धरहरालाई छोडी केहीमात्र क्षति भएको धरहराको पुनर्निर्माण गरियो । उक्त पुनर्निर्मित धरहरा १०० वर्षपछि अर्थात् १९९० माघ २ गतेको महाभूकम्पमा फेरि क्षतिग्रस्त भयो । तत्कालीन प्रधानमन्त्री जुद्धशमशेरले धरहरा पुनर्निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिई दुई वर्षभित्रै अर्थात् १९९२ सालमै त्यसको पुनर्निर्माण सम्पन्न गराए, जुन धरहरा २०७२ वैशाख १२ गतेको भूकम्पमा क्षतिग्रस्त भएर ठुटो बनेको छ । धरहरा भीमसेन थापाको कीर्ति भएकाले यसलाई भीमसेन स्तम्भ पनि भनिन्छ ।

भीमसेन थापाले धरहरामात्र बनाएका होइनन्, त्यसको नजिकै सुन्धारा पनि बनाएका थिए, जो अद्यापि छँदै छ तर अहिले पानी आउँदैन । खासमा दुईवटा धरहरा बनाउँदा चाहिने माटो खन्दा वन्न गएको ठूलो खान्डीलाई सदुपयोग गरी सुन्धारा बनाइएको हो भनिन्छ । भीमसेनले पाल्पाको रिडी, गोर्खाको बोर्लाङ, बुँकोट, काठमाडौँको लगन गणबहाल आदि स्थानमा पनि आफ्ना कीर्ति राखेका छन्, जो अहिले जीर्ण अवस्थामा छन् ।

भीससेन थापाको योगदानमा कमाराकमारी प्रथा उन्मूलन एक प्रमुख हो । धनी वर्गले गरिव परिवारलाई ऋण दिएर त्यसको बदलामा त्यस परिवारका छोराछोरीलाई विनापारिश्रमिक काममा लगाउन कमाराकमारी बनाउने चलनलाई थापाले १८८७ सालमा लालमोहरमार्फत प्रतिबन्धित गरे । उनको यो नीतिप्रति घरमा कमाराकमारी राख्ने गरेका भारदार, शक्तिशाली र सम्पन्न वर्ग आदि थापासँग निकै रुष्ट भए । त्यतिखेरको परिप्रेक्ष्यमा यो निकै ठूलो परिवर्तनकारी कदम थियो ।

त्यतिखेरको समाजमा दाजुको मृत्यु भएमा भाउजूलाई पत्नीका रूपमा स्वीकार्नु पर्ने अत्यन्तै गलत चलन व्याप्त थियो । यसले समाजमा एक प्रकारको विकृति र परिवारमा विग्रहसमेत ल्याएको थियो । मुख्तियार थापाले १८९३ सालमा लालमोहरमार्फत यो कुप्रथामाथि

पनि प्रतिबन्ध लगाए । यसैगरी ब्राहमण, क्षेत्री परिवारमासमेत प्रचलित मामा र फुफूका छोराछोरीबीच हुने विवाहलाई पनि उनले प्रतिबन्ध लगाए । तत्कालीन समाजमा अस्वाभाविक वैवाहिक सम्बन्धमाथि राज्यले नै रोक लगाउनुलाई क्रान्तिकारी कदम मान्नु पर्दछ ।

काठमाडौँ उपत्यकाका विशेषगरी नेवार जातिमा धार्मिक, सांस्कृतिक पर्वमा आफ्नो क्षमताभन्दा बढी खर्च गरेर भए पनि भोजभतेर गर्नुपर्ने र पुरोहितले मागे जति दानदक्षिणा दिनैपर्ने चलन थियो । यसबाट आर्थिक अवस्था कमजोर भएका अधिकांश नेवार परिवार पीडित थिए र भोजकै लागि ऋणमा चुर्लुम्म डुब्न बाध्य थिए । यो मर्का बुझेर उनले १८८८ सालमा एक लालमोहर जारी गरी भोजभतेरमा गर्ने खर्च र पुरोहितले पाउने दानदक्षिणाको सीमा तोकिदिए र त्यसलाई उल्लंघन गर्ने यजमान र पुरोहित दुवैलाई दण्ड सजायकोसमेत व्यवस्था गरेका थिए ।

भीमसेन थापाले गरेका सुधारमा वेठबेगार हटाउनु पनि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ । वेठबेगार भनेको समाजमा हैकम चलाएर बसेका सरकारी कर्मचारी, साहुमहाजन एवं सम्पन्न वर्गले सर्वसाधारण श्रमिक वर्गलाई कुनै ज्याला वा पारिश्रमिक नदिई सितैमा आफ्नो निजी काममा लगाउने कूप्रथा हो । श्रम शोषणको यो कूप्रथा तत्कालीन भारत, चीन र तिब्बतमासमेत व्याप्त थियो । थापाले १८८७ सालमा एक लालमोहर जारी गरी राजदरबार, सेना र युद्धसम्बन्धी काममाबाहेक अरू काममा पारिश्रमिक नदिई कसैले कसैलाई कुनै पनि काम लगाउन नपाउने, त्यसो गरेमा दण्ड सजायको

भागिदार हुनुपर्ने नियम बसाले ।

आर्थिक क्षेत्रमा पनि उनले महत्त्वपूर्ण सुधार गरेका छन् । जमिनको नापी, मालपोत निर्धारण, मोही र तलसिङवीच वाली लिनेदिने कुरामा हुनेगरेको किचलो समाधान गर्न लालमोहर, नगद ऋणमा १० प्रतिशत र जित्नीमा २५ प्रतिशतभन्दा बढी व्याज लिन नपाइने व्यवस्था, धानचामलको सरकारी मूल्य निर्धारण, भ्रष्टाचार नियन्त्रण प्रयास, नेपाल आउन चाहने विदेशीका लागि प्रवेशाज्ञा (भिसा) को अनिवार्यता आदि उनका उल्लेखनीय आर्थिक सुधारका प्रयास थिए । नगद लेनदेनको प्रचलन अत्यन्त न्यूनमात्र रहेको त्यस समयमा सरकारी कर्मचारीले सेवाग्राही सर्वसाधारणको घरगोठमा गई दुहुनो गाई, खसी, बोका आदि लिन्थे । उनले त्यसरी घुस खाने कर्मचारी र खुवाउने सेवाग्राही दुवैलाई दण्डित गर्ने व्यवस्था गरे ।

सेनाको आधुनिकीकरण

नेपाली सेनाको प्रधानसेनापतिसमेत भएका भीमसेन थापालाई नेपालीहरूले सम्झिनुपर्ने अर्को मुख्य कारण हो- सेनाको आधुनिकीकरण । उनले नेपाली सेनालाई आधुनिकीकरण र सुदृढ बनाउन फ्रान्सकोसमेत सहयोग लिएको पाइन्छ । सेनालाई आधुनिक तालिम, हतियार, पोसाक, ब्यारेक, युद्धमा जाँदा सहयोगी भरिया दिने आदिको व्यवस्था उनकै देन हो । उनकै पालादेखि सेनाको फौजलाई टुँडिखेलमा नियमित फरेड खेलाउने र सेनालाई दर्जा र दर्ज्यानी चिह्नन प्रदान गर्ने चलन सुरु भएको मानिन्छ ।

सुगौली सन्धि

भीमसेन थापाको नामसँग नेपाल-अंग्रेज युद्ध र सुगौली सन्धि पनि जोडिएर आउँछ । भारतका विभिन्न राजा रजौटासँग अंग्रेजले सन्धि सम्झौताकै माध्यमबाट आफ्नो प्रभुत्व जमाएका थिए । नेपालसँग पनि त्यस्तै सन्धि गर्न भारतमा रहेको इष्ट इण्डिया कम्पनीबाट आएको दबावयुक्त प्रस्तावलाई भीमसेनले अस्वीकार गरेका कारण नेपाल-अंग्रेज युद्ध भएको थियो । यसमा भीमसेनले

सन्धि गरेर भए पनि युद्ध टार्नुपर्थ्यो भन्ने तर्क एकथरिको पाइन्छ भने सन्धि गरेको भए नेपालको अवस्था पनि भारतका अन्य राज्यको जस्तै हुन्थ्यो र नेपाल पनि भारतमा विलय हुन बाध्य हुनुपर्थ्यो भन्ने तर्क पनि जोडदार रूपमा रहेको छ ।

युद्धमा नेपाली पक्षले पहिले जितेका भू-भाग भारतलाई नै फर्काउने सर्तमा वि.सं. १८७३ (सन् १८१६ मार्च)मा वाध्यतावस सुगौली सन्धि भयो । यस सन्धिको कारण नेपालले जितिसकेको भूभाग पनि गुमाउनुपर्‍यो भनेर भीमसेनको आलोचना गर्नेहरू पनि छन् भने लडाइँमा जितेको भू-भाग फिर्ता गरेर भए पनि नेपालको मूल थलो र सार्वभौमिकता जोगाएको भनेर उनको प्रशंसा गर्नेहरू पनि छन् । जे भए पनि, जमिनको भौतिक क्षति व्यहोर्नु परे पनि सुगौली सन्धिको कारण नै नेपालले एक सार्वभौम स्वाधीन राष्ट्रका रूपमा विश्वसमक्ष मान्यता पाएको तथ्यलाई भने नकार्न सकिँदैन । त्यही मान्यताका आधारमा पछि जंगबहादुर र चन्द्रशमशेर युरोपको ऐतिहासिक राजकीय भ्रमण गर्न सफल भएका थिए भने काठमाडौँमा बेलायती आवासीय राजदूत रहने व्यवस्था भयो ।

अरूका दृष्टिमा ठीमसेन

विश्व कम्युनिस्ट आन्दोलनका प्रणेता महान दार्शनिक कार्ल मार्क्सले 'एसियामा अंग्रेजी साम्राज्यको विरोधी नेता एकमात्र भीमसेन थापा थिए' भनेका थिए भने उनकै आशयलाई पछ्याउँदै नेपालका प्रथम जननिर्वाचित कम्युनिस्ट प्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारीले 'भीमसेन थापा नेपालका माव नभई एसियाकै महान नेता हुन्' भनेका थिए । धेरै वर्षअघि प्रथम राणा प्रधानमन्त्री जंगबहादुर राणाले 'हामी सबै वजिरमध्ये ठूला बुद्धिमान वजिर भीमसेन थापा हुन्' भन्न सक्नुकाएनन् भने उनीभन्दा अझ एक कदम अघि बढेर अर्का प्रधानमन्त्री चन्द्रशमशेर जबराले त 'एउटा भीमसेन थापा नजन्मेको भए नेपाल उहिल्यै हिँडिसक्यो' भनेर भीमसेन थापाको योगदान स्पष्ट पारेका थिए । (स्रोत: मुख्तियार भीमसेन थापा र तत्कालीन नेपाली साहित्य, लेखक- ज्ञानु ढुंगेल) ।

अवसान

अरू कतिपय देशका इतिहासजस्तै नेपालको इतिहास पनि रगतले लत्पतिएको छ । पृथ्वीनारायणजस्ता सुयोग्य राजाका कारण देशको निर्माण भयो भने सुरेन्द्र, रणबहादुर, राजेन्द्रजस्ता अयोग्य राजाहरूका कारण अनावश्यक हत्या, हिंसा र दरबारिया षडयन्त्र चरम अवस्थामा पुगेको पाइन्छ । राजा रणबहादुर आफ्नै भाइ शेरबहादुरद्वारा सेरिए भने राजा राजेन्द्रको कमजोरीका कारण भीमसेन थापाको अमानवीय अन्त्य र कर्मठ देशभक्त माधवर्सिंह थापासमेतको हत्या गराइयो ।

वि.सं. १८९४ साउनमा नाबालक अधिराजकुमार देवेन्द्रको रहशयमय मृत्यु भयो । भीमसेन थापाले विष खुवाएर उनको हत्या गराएको भन्ने निराधार आरोप लगाई थापालाई थुनामा राखियो । छानबिनबाट उनी निर्दोष पाइएकाले त्यो विष मुद्दामा उनले दुईपटक सफाइ पाइसकेका थिए । तर दरबारिया षडयन्त्रको घेरामा पारेर उनीमाथि तस्त्रोपटक पनि सोही मुद्दा लगाई १८९६ सालमा उनलाई आत्महत्या गर्न जसरी बाध्य पारियो । त्यो सम्फूर्दा नेपाल सचिर्चकै सतीको सराप परेको देश हो कि भनेर सोचन बाध्य तुल्याउँछ ।

संसारका कुनै पनि व्यक्ति कमीकमजोरीबाट पूर्णतया मुक्त हुँदैनन्, चाहे ती महात्मा गान्धी हुन् वा माओत्से तुङ । निरन्तर तीन दशक शासनभार सम्हाल्दा उनीबाट जोगेर वा नजानेर केही पनि कमीकमजोरी भएनन् होला भन्न सकिन्न । तर समग्रमा विश्लेषण गर्दा उनी राष्ट्रप्रति इमान्दार एक सच्चा सपुत थिए । त्यसैले आजको दिन उनलाई सम्फुन् राष्ट्रिय विभूतिप्रति वर्तमान पुस्ताको परम कर्तव्य हो।
रासस

मूठो भाषण र आश्वासनमा रम्दै गणतन्त्रका नेता

केही सहूलियत ? मुलुकमा तीन तहको सरकार छ । ३८ हजार जनप्रतिनिधिमार्फे छन् । एउटै जनप्रतिनिधिको मासिक तलब ५० हजारदेखि तीन लाख रूपैयाँ छ । करोडौं पर्ने सरकारी गाडी चढ्छन् । सेवासुविधा अलग्गै । त्यस्तै, कर्मचारी पनि लाखौंको संख्यामा छन् । सुरक्षाकर्मीतर्फ लाखौं, निजामतीमा लाखौं, शिक्षकमा लाखौं र ज्याला, करार कर्मचारी पनि लाखौं छन् ।

अब जनताले नेताहरूको राजनीति, कूटनीति बुझ्नुपर्छ । उनीहरूको भूठो भाषण र आश्वासन पत्याउने होइन, देश जोगाउन नेताहरूको प्रतिवादमा उत्रिनुपर्ने अवस्था आइसकेको छ । जति छिटो यो कुरा बुझेर जनता सडकमा आउने छन्, त्यति नै देश जोगाउने सम्भावना बलियो छ ।

-**विवश रेग्मी**

बाजेरवर, काठमाडौँ

कातरामा रोजगार		कम्पनी : KAFTYRYA WM'SRH T'M AL-SHAY		पुर्त कालोमि तिथि : २०२८/०६/०८		Lr. No. 327730		घरलोमि नं. ६०८९७९४६	
कातरामाको पद		मान सरवास		मार्गिक सरवास		जोडर कालोमि		पडोमि कालोमि	
क्र.सं.		पुरवास	मार्गिक	QR	मो.सं.	जोडर कालोमि	पडोमि कालोमि	घरलोमि कालोमि	मार्गिक कालोमि
1	Assistant Librarian	1	0	1400	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा
2	Asst. Store Keeper	2	0	1400	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा
3	Cashier	3	0	1500	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा
4	Human Resorces Clerk	4	0	1500	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा
5	Sandblaster	5	0	4200	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा
6	Waiter	4	0	1400	५३.०८५	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा	म.ति. अम्बरार	५ घण्टा

'भरूी पछिको इन्द्रेणी' निर्देशन गर्दै पाँडे

सानो पर्दाको सिरियल ‘सक्कीगोनी’ का पाँडेको चरित्रबाट चर्चित भएका कलाकार अर्जुन धिमिरेले फिल्म निर्देशन गर्ने भएका छन् । उनले निर्देशन गर्ने फिल्मको नाम ‘भरूी पछिको इन्द्रेणी’ राखिएको छ । जुन चलचित्र विकास बोर्ड दर्ता समेत भएको छ । धिमिरेले केही अघि जेपिटी त्रिएसन मार्फत ‘लाज शरणम्’ निर्माण गरेका थिए । धिमिरेको निर्देशनम रहने फिल्म अहिले लेखन कार्यमा छ । सुशील कडरियाले निर्माण गर्न लागेको फिल्मको कथा कुमार व्यञ्जनकारको छ । गीतकारमा गणेश कार्की छन् ।

नेपाली रंगमञ्चमा वीरेन्द्रको योगदान

■ सविता बस्‍याल

काठमाडौँ- साहित्य, संगीत, नृत्य, अभिनय र प्रविधिको उत्कृष्ट संयोजनमार्फत सृजना हुने कलाको उच्चतम् माध्यम हो नाटक । जसले क्षणिक मनोरञ्जन मात्र होइन मानवीय भावना, समाजका यथार्थ र साँस्कृतिक परम्पराहरूलाई मूर्त रूप दिन्छ । जीवनका विभिन्न पाटाहरूलाई उजागर गर्दै दर्शकको भावनासँग मितेरि सानाैँ लगाउँदै नाटकलाई जीवन्त बनाउन सफल छन्, नाट्यकर्मी विरेन्द्र हमाल । त्यसैले त उनलाई नेपाल सरकार अन्तर्गत संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानले ‘प्रतिष्ठित’ नाट्यकर्मीको मान्यता दिएको छ ।

हमाल एक यस्ता निर्देशक हुन् जसले कथा, पात्र, परिवेश र प्रविधीको समुचित प्रयोग मार्फत नाटकलाई वास्तविक पलमा रूपान्तरण गर्न सफल छन् । ४२ वर्ष सम्म अनवरत रूपमा नाट्य क्षेत्रमा शीर्षस्थानमा छन् उनी । अभिनय, निर्देशन र प्रशिक्षणका माध्यमबाट हमालले नाट्य क्षेत्रलाई समृद्ध बनाएका छन् ।

वि.सं. २०२१ साउन २ गते नेपालगञ्जको घरवारी टोलमा जन्मिएका हमाल सानैदेखि कला क्षेत्रमा भुँटुकाव राख्थे । उनका पिता महेन्द्र हमाल गायक र कोरियोग्राफर थिए, जसका कारण बाल्यकालमै उनमा कलाको प्रभाव गहिरोसँग परेको थियो । सानोमा गाँउघरमा हुने रामलिला जस्ता साँस्कृतिक कार्यक्रममा उनले प्रस्तुति दिन थाले । २०३० र ०३१ सालमा तत्कालिन राजा वीरेन्द्रको जन्मोत्सवका अवसरमा सुर्खेतमा भएको कार्यक्रममा उनले पनि प्रस्तुति दिए । २०३४ उनले आफ्नै बुवाको निर्देशन रहेको नाटक खोला कहिल्यै सुकँदैनमा अभिनय गरे । त्यसपछि उनले लगातार रूपमा रंगमञ्चमा काम गरे । जसका कारण २०३९ सालमा एसएलसी पास गरेपछि उनले रङ्गमञ्चको अध्ययनमा रूचि राखे । उनी काठमाडौँ आएर ललितकला क्याम्पसमा फाइन आर्टस् अध्ययन गर्न थाले । यहाँ संगीत, अभिनय, निर्देशन जस्ता विषयमा शिक्षा लिए । हमालको जीवनमा २०४० साल विसँनै नसकिने साल बन्यो । उक्त साल उनी कलेज मात्र भर्ना भएनन्, तत्कालिन नेपाल राज्किय प्रज्ञा प्रतिष्ठानद्वारा प्रदान गरिने अभिनय तालिममा पनि सहभागी भए । सोही वर्ष उनले राष्ट्रिय नाचघरमा नाट्य कलाकारका रूपमा सरकारी सेवाको थालनी गरे । औपचारिक रूपमा उनले रङ्गमञ्चमा

अभिनय गरेको पहिलो व्यवसायिक नाटक अतृप्त आत्मा हो । त्यसपछि विकल्प, अमूर्त, क्रशमा टाङ्गिएको जीन्दगी, शर्मा जीको घरमा, के सक्कली - के नक्कली, मान्छे र लाश, आधा घर आधा मान्छे, टुक्रिएका चुराहरू लगायतका नाटकमा अभिनय गरे । करियरको सुरुवातमै उनले राष्ट्रव्यापी रूपमा आयोजना हुने विभिन्न नाटक प्रतिष्पर्धामा सहभागी भई बेप्ट एक्टर अवार्ड पनि जिते ।

अभिनयसँगै हमालले २०४५ सालदेखि निर्देशनको यात्रा सुरु गरे । प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा उनको डेब्यु निर्देशकिय नाटक ‘मार्ग’ मञ्चन भयो । जसले उनलाई कुशल नाटक निर्देशकका रूपमा स्थापित गर्‍यो । २०५७ सालमा भएको प्रतिष्पर्धामा कालाखोला नामक नाटकबाट उनले उत्कृष्ट निर्देशकको अवार्ड पाए ।

उनले २०४६ सालमा अधिकार नामक नाटकको निर्देशन गरे, जसले लगातार

५० शो मञ्चन गरेर कीर्तिमान राख्यो । अहिले उनी निर्देशित नाटक एक चिहानको मञ्चन २०० भन्दा बढी पटक भइसकेको छ । यो सबैभन्दा बढी मञ्चन हुने नाटकको शीर्षस्थानमा छ ।

उत्कृष्ट निर्देशकको अवार्ड जितेपछि, हमाल विभिन्न नाटक फेफ्टिवलहरूमा सहभागी हुन थाले । साँस्कृतिक संस्थानले आयोजना गर्ने विभिन्न नाटक महोत्सवमा हमाल निर्देशित नाटकहरू मञ्चन हुन थाले । उनको निर्देशनमा तयार नाटकहरू बंगलादेश, भारत, अष्ट्रेलिया, चीन, कोरिया लगायतका देशहरूमा मञ्चन भए ।

हाल सम्म १५० भन्दा बढी नाटकमा अभिनय गरेका हमालले चार सय भन्दा बढी नाटकको निर्देशन गरेका छन् । उनका चर्चित नाटकहरूमा अधिकार, ओडिपस, हेलो आउट देशर, अन्धो युग, कुमारी, भवचक्र, नेपाल गाथा, सोरठी, प्रतिव्यसमउत्पात, चकड्डु, मान्छे, मान्छेको

वस्तीमा मान्छे, रडडुल्ल, सिमली फूल, सँड्खघोष, माया, गजराज, मोदि आइन, एक चिहानलगायतका छन् ।

अभिनय र निर्देशनमा मात्र होइन हमालको योगदान अभिनय प्रशिक्षणमा पनि महत्त्वपूर्ण छ । २०४५ सालदेखि नै उनी अभिनय प्रशिक्षणमा पनि सक्रिय छन् । नेपाली चलचित्र तथा नाट्य क्षेत्रमा सक्रिय सौगात मल्ल, सरिता गिरी, भोला सापकोटा, राजबल्लभ कोइराला, वर्षा राउत, सञ्चिता लुईटेल जस्ता चर्चित कलाकारलाई उनैले अभिनयको प्रशिक्षण दिएका हुन् । हमालले अहिले सम्म हजारौँ कलाकारलाई अभिनयको प्रशिक्षण दिएका छन् ।

उत्कृष्ट नाटक निर्देशकको अवार्ड का साथै थुप्रै पुरस्कार तथा सम्मानहरू प्राप्त गरेका छन् । २०६४/६५ सालमा नेपाल सरकारद्वारा क्षेत्रीय प्रतिभा पुरस्कार प्राप्त गरेका उनले सिजि कामना फिल्म अवार्ड २०७५ मा थियटर अवार्ड, हरिप्रसाद कल्याणी रिमाल नाट्य संगीत प्रतिष्ठानद्वारा २०७६ सालमा प्रदान गरेको हरिप्रसाद कल्याणी नाट्य संगीत पुरस्कार लगायतका थुप्रै पुरस्कारहरू प्राप्त गरेका छन् ।

यस्तै अभिनय, निर्देशन तथा प्रशिक्षणका माध्यमबाट नेपाली नाट्य क्षेत्रको उन्नयनमा पुर्‍याएको योगदानका लागि उनलाई वालकृष्ण सम रङ्गमञ्च सम्मान २०७८, मण्डला थियटर राष्ट्रिय नाट्य निर्देशक सम्मान २०६८, नेपाल साँस्कृतिक कला मन्दिर सम्मान २०५८, राष्ट्रिय व्यक्तित्व सम्मान २०८१, क्रियटिभ निर्देशक सम्मान २०८१ जस्ता थुप्रै सम्मानहरूद्वारा सु-सोभित गरिएको छ ।

अभिनय र निर्देशनमा देखाएको कौशलता तथा नाट्य क्षेत्रको लामो अनुभव सँगालेका हमालले थुप्रै नाटक महोत्सवहरूमा निर्णायकको भूमिका खेलेका छन् । उनले नेपाल सर्ट फिल्म अवार्ड, स्पर्श म्युजिक भिडियो अवार्ड, नेपाल अफ्रिका फिल्म फेफ्टिवल, नेफ्टा अवार्डलगायतका अवार्डहरूको निर्णायकका रूपमा काम गरेका छन् ।

हमालले ३० वर्ष देखि एम. आर्ट थियटरको अध्यक्षका रूपमा काम गर्दै आएका छन् । गैह्र नाफामुलक यस संस्थाबाट उनले हजारौँलाई निशुल्क रूपमा अभिनय तथा नाटक निर्देशनको प्रशिक्षण दिएका छन् । हमालकै नेतृत्वमा २०२१ सालदेखि अन्तर्राष्ट्रिय बुद्ध थियटर फेस्टिवल आयोजना समेत हुँदै आएको छ ।

रंशाला

सेपाकताक्रोमा नेपाललाई स्वर्ण र रजत

काठमाडौँ (प्रस)- नेपालले ३८औँ आइएसिएटए विश्व च्याम्पियनसिपमा दुई पदक प्राप्त गरेको छ । विहीबार नेपालले मिस्र क्वाडमा स्वर्ण र पुरुष रेगुमा रजत पदक जितेको नेपाल सेपाकताक्रो संघका अध्यक्ष नेत्रप्रसाद गुरुङले जानकारी दिए ।

मिस्र क्वाडमा रोशन तामाङ (कप्तान), सुमिश्रा डंगोल, निरु थापा मगर, पदम ठाडा मगर र राजन नेपालीले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए । यो स्पर्धामा चाइनिज ताइपेई दोश्रो र बंगलादेश तेस्रो भए । थाइल्यान्डमा भइरहेको प्रतियोगिताको रेगुमा रोशन, पदम र राजनसहित सुजन थिङ र सनम पुर्जामगरले खेलेका थिए । यो स्पर्धामा चाइनिज ताइपेईले स्वर्ण पदक जित्यो ।

बंगलादेश र बहराइन मैत्रीपूर्ण फुटबल खेले

काठमाडौँ (प्रस)- आगामी सेप्टेम्बरमा आयोजना हुने एएफसी यु-२३ एसियन कप छनोटको तयारीस्वरूप बंगलादेशको यु-२३ राष्ट्रिय टोलीले बहराइनविरुद्ध दुई मैत्रीपूर्ण खेल खेल्ने भएको छ ।

दुवै खेल अगस्ट १८ र २३ मा बहराइनमै हुने तय भएको छ । बंगलादेश फुटबल फेडेरेसन (बीएफएफ) को राष्ट्रिय टोलीसम्बन्धी समिति अध्यक्ष ताबिय अवालको अध्यक्षतामा बुधवार वसेको बैठकले मैत्रीपूर्ण खेल खेल्ने निर्णय गरेको हो । सोही बैठकले छनोटअन्तर्गत समूह ‘सी’ का खेलहरू हनुमन्दा पाँच दिनअघि नै बंगलादेश यु-२३ टोलीलाई आयोजक राष्ट्र भियतनाम पठाउने निर्णय पनि गरेको छ । उक्त समूहमा बंगलादेशसँगै सिङ्गापुर र यमन छन् । एएफसी यु-२३ प्रतियोगितामा सन् २०१२ देखि सहभागिता जनाउन थालेपनि बंगलादेशले समूह चरण पार गर्न असफल भएको छ । अहिलेसम्म टोलीले १८ खेलमाएक जित (श्रीलङ्काविरुद्ध) र एक बराबरी (भारतविरुद्ध) मात्र हासिल गर्न सकेको छ । यसपटक ११ समूह विजेता र ४ उत्कृष्ट उपविजेता टोलीले आयोजक साउदी अरेबियामा जनवरी ७ देखि २५ सम्म हुने प्रतियोगितामा स्थान बनाउनेछ ।

युरोपका पाँच मुलुकमा प्रस्तुति दिँदै नेपथ्य

काठमाडौँ (प्रस)- ब्यान्ड नेपथ्यले आगामी महिना युरोपको शुंखलाबद्ध सांगीतिक यात्रा गर्ने भएको छ । वेलायत, डेनमार्क, माल्टा, पोर्चुगल र बेल्जियममा नेपथ्यले कन्सर्ट गर्न लागेको हो ।

ब्यान्डले शुंखलाबद्ध यात्राको पहिलो प्रस्तुति अगस्ट ९ मा लन्डनको वेम्ब्लीमा दिनेछ । त्यसपछि अगस्ट २३, शनिवार डेनमार्कको राजधानी कोपेनहेगनमा ब्यान्ड प्रस्तुत हुनेछ । त्यहाँस्थित ‘पुलेन हल’ मा ब्यान्डको कन्सर्ट तय भएको छ ।

औद्योगिक युगको वैभव सम्फाउने पुरानो गोदामलाई व्यवस्थित हलमा परिणत गरिएको यो हल हिजोआज नियमित रक कन्सर्ट हुने थलो बनेको छ । यसै हलको वेवसाइटमा नेपथ्य कन्सर्टको विवरणसमेत देख्न सकिन्छ । कोपेनहेगन सहरमा नेपथ्यको दोश्रो प्रस्तुति हुन लागेको हो । यसअघि सन् २०१६ मा ब्यान्डले कोपेनहेगनमा लोकरक सुनाएको थियो ।

डेनमार्कपछि ब्यान्ड माल्टाको आटाई सहरमा उपस्थित हुनेछ । मुलुकको उत्तरी भेगमा पर्ने यस सहरको ‘माल्टा फेयर एन्ड कन्सेन्सन्स सेन्टर

'मिसन नौटंकी' सार्वजनिक

काठमाडौँ (प्रस)- हास्यव्यंग्यको पर्व ‘गाईजात्रा’लाई लक्षित गर्दै हरेक वर्ष विभिन्न व्यंग्यात्मक सामग्री भित्रिने गर्दछन् । यस वर्ष कलाकार शिवशंकर रिजाल ‘जोगिन्दर’ले आगामी ‘गाईजात्रा’लाई लक्षित गर्दै गाईजात्रे कोसेली ‘मिसन नौटंकी’ सार्वजनिक गरेका छन् ।

दर्शक तथा श्रोतालाई हास्यव्यंग्यको माध्यमबाट मनोरञ्जन दिने र विकृतिमाथि प्रहार गर्दै चेतना प्रवाह गर्ने उद्देश्यले गाईजात्रालाई लक्षित गरी कोसेली ल्याइएको कलाकार रिजालले बताए । ‘अहिले यस्ता कोसेलीको व्यवसायिकता

छैन, तर यस्ता प्रस्तुति ल्याउनु हामी हास्य कलाकारको धर्म हो । सोही कारण मैले सुरुआती दिनदेखि निरन्तर गाईजात्रालाई लक्षित गर्दै व्यंग्यात्मक कोसेली ल्याउने गरेको छु । वर्सेनि दर्शकश्रोता मेरो कोसेलीको पखाईमा बस्नुहुन्छ, भन्ने मलाई लाग्छ’, उनले भने ।

विसं २०६१ देखि हरेक वर्ष निरन्तर रूपमा गाईजात्रालाई लक्षित गर्दै प्रस्तुति ल्याइरहेका कलाकार रिजालले ‘मिसन नौटंकी’ अहिलेको राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक विकृतिदेखि फेसन र ग्ल्यामरसम्मलाई व्यंग्य गरिएको बताए ।

डुरान्ड कप

आर्मी पहिलो खेलमै पराजित

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- १३४औँ डुरान्ड कपको पहिलो खेलमै नेपालको त्रिभुवन आर्मी फुटबल क्लब भारतको जम्सेदपुर एफसीसँग पराजित भएको छ । समूह सी अन्तर्गत विहीवार जेआरडी टाटा स्पोर्ट्स कम्प्लेक्समा भएको प्रतिस्पर्धात्मक खेलमा आर्मी ३-२ ले पराजित भएको हो ।

सार्यक गोलुले खेलको तेस्रो मिनेटमै गोल गर्दै जम्सेदपुरलाई अग्रता दिलाएका थिए । तर कप्तान जर्ज प्रिन्स कार्कीले २६औँ

मिनेटमा गोल गरेपछि आर्मीले खेल बराबरी गर्‍यो ।

मनविर सिंहले ३०औँ मिनेटमा गोल गर्दै जम्सेदपुरलाई २-१ को अग्रता दिलाए । दोस्रो हाफमा आर्मीले बराबरी गोल फर्कायो । अनन्त तामाङले ६०औँ मिनेटमा आर्मीका लागि बराबरी गोल गरे । तर त्यसपछि भने जम्सेदपुरले गोल थप्दा आर्मीले गोल गर्न सकेन । निखिल वालाले ७१औँ मिनेटमा गोल गर्दै जम्सेदपुरलाई ३-२ को जित दिलाए ।

जितपछि जम्सेदपुरले ३ अंक

जोडेको छ । आर्मी अंकविहीन छ । आर्मीले दोस्रो खेल वान ल्हाकसँग अगष्ट ३ मा खेलेछ । त्यसपछि, समूहको अन्तिम खेल इन्डियन आर्मीसँग अगष्ट ५ मा खेलेछ । डुरान्ड कपमा सहभागी २४ टिमलाई ६ समूहमा विभाजन गरेर खेलाइएको छ । हरेक समूहको शीर्ष स्थानमा रहने ६ टिम सिधै क्वाटरफाइनल पुग्नेछन् । यस्तै दोस्रो हुने मध्येबाट शीर्ष दुई टोलीले पनि क्वाटरफाइनलमा स्थान बनाउनेछ ।

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- पुजन सुनारको उत्कृष्ट प्रदर्शप्रेरित जाबालखेल युथ क्लब एफ्का यु-१६ युथ लिगमा विहीवार प्लानिङ ब्वाइज युनाइटेडविरुद्ध ६-३ को सहज जित दर्ता गरेको छ ।

जितसँगै आठ खेलमा १० अंक जोडेको जाबलाखेल नवौँ स्थानमा छ । पराजित प्लानिङ ब्वाइज समान खेलबाट ६ अंकका साथ ११औँ स्थानमा छ । सातदोबाटोस्थित एफ्का मुख्यालय मैदानमा जाबलाखेललाई जित दिलाउन पुजनले चार तथा विसाल शाही र सुजन तामाङले समान एक गोल गरे । प्लानिङ ब्वाइजका लागि सुमित खड्का, अनुराग वमजन र अर्जुन मंग्रातीमगरले गोल फर्काए ।

खेलको आठौँ मिनेटमा पुजनको गोलमार्फत

जाबलाखेलले अग्रता लिएको थियो । पहिलो हाफको अन्तिम मिनेटमा उनैले टोलीको अग्रता दोब्बर बनाए ।

पुजनले ५९औँ मिनेटमा ह्याट्रिक पूरा गरे । तीन मिनेटपछि नै उनले व्यक्तिगत तथा टोलीका लागि चौथो गोल गरे ।

विसालले ७३औँ मिनेटमा गोल गर्दा जाबलाखेले ५-० ले अगाडि बढ्यो । ७८औँ मिनेटमा सुमितले गोल गर्दा खेल ५-१ को स्थितीमा आयो ।

सुजनले ८४औँ मिनेटमा गोल गरेपछि जाबलाखेलको अग्रता ६-१ मा पुग्यो । त्यसको एक मिनेटमै अनुरागले प्लानिङ ब्वाइजका लागि दोस्रो गोल फर्काए । निर्धारित समयको अन्तिम मिनेटमा अर्जुनले प्लानिङका लागि तेस्रो गोल गरे । विहीवारै सम्पन्न अन्य खेलमा एपिएफले एनआरटीलाई १-० तथा मछिन्द्रले संकटालाई २-१ ले पराजित गरे ।

[illegible]

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

आजको मूल्य

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी

प्रति तोला – १९७६०० प्रति तोला – ० प्रति तोला – २३२५

आन्तरिक पर्यटक | काठमाडौं बालाजुको बाइस धारा उद्यानमा बिहीबार घुम्न आएका आन्तरिक पर्यटक। बिदाको समय बिताउन पार्क आउने गर्दछन्। तस्विर: हरिराम भेटुवाल/रासस

निर्यातमा इतिहासकै उच्च बिन्दु हासिल : प्रधानमन्त्री ओली

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले आर्थिक वर्षमा २०८१/२०८२ मा निर्यातमा इतिहासकै उच्च बिन्दु हासिल भएको बताएका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीले बिहीबार सामाजिक सञ्जालमार्फत आब २०८१/२०८२ मा नेपालले रु दुई खर्ब ७७ अर्ब तीन करोड दुई लाख बराबरको वस्तु तथा सेवाको निर्यात गर्न सफल भएको जानकारी गराएका छन्। आफू प्रधानमन्त्री हुनुअघि अघिल्लो वर्ष

नेपालको कूल निर्यात रु एक खर्ब ५२ अर्ब ३८ करोड १२ लाख मात्र रहेको उनले उल्लेख गरेका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीले लेखेका छन्, 'यस वर्ष निर्यातमा इतिहासकै उच्च बिन्दु हासिल भएको छ। रु दुई खर्ब ७७ अर्ब तीन करोड दुई लाखको निर्यात गर्न हामी सफल भएका छौं। हामी सरकारमा आउनुभन्दा अगाडि अघिल्लो वर्ष रु एक खर्ब ५२ अर्ब ३८ करोड १२ लाखको निर्यात भएको थियो। गत वर्षको तुलनामा ८१ दशमलव ८० प्रतिशत निर्यात बढेको छ।'

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल आयल निगमले रु छ अर्ब ५० करोड लागतमा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा नयाँ हवाई इन्धन डिपो निर्माण गर्ने भएको छ। हाल सिनामंगलस्थित डिपो अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड वाहिर रहेको, विमानस्थलमा सुरक्षा जोखिम बढेको र भण्डारण क्षमता विस्तार गर्न नमिल्ने भएपछि निगमले विमानस्थलको उत्तरपूर्वी गुह्वेश्वरी क्षेत्रमा नयाँ इन्धन डिपो निर्माण गर्ने तयारी अघि बढाएको हो।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थान, पल्चोक क्याम्पसको कन्सल्टेन्सी सेवाले सो डिपो स्थानान्तरणसम्बन्धी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) आज निगमलाई हस्तान्तरण गरेको छ।

सिनामंगलस्थित निगमको कार्यालयमा आयोजित कार्यक्रममा इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानका सहायक डीन प्राडा सुरज लामिछाने र सहप्राध्यापक नारयण गौतमले सिनामंगलस्थित डिपोका प्रमुख प्रदीकुमार यादव

र लेखा प्रमुख प्रचण्ड पाठकलाई हस्तान्तरण गरे। उक्त प्रतिवेदनमा कूल रु छ अर्ब ५४ करोड २९ लाखको लागतमा डिपो स्थान्तरण गरिने उल्लेख छ। अब वन्ने डिपोमा पेट्रोलियमसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको पूरा पालना गरिने छ। नयाँ डिपो अमेरिकी पेट्रोलियम इन्स्टिट्युटले तोकेको सुरक्षा मापदण्डको हुने निगमले जनाएको छ। डिपो स्थानान्तरणसम्बन्धी

प्रतिवेदन तयार गर्न निगमले गत मङ्सिर ५ गते त्रिवि इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानलाई जिम्मा दिएको थियो। सरकारले गत साउन २८ गतेको मन्त्रिपरिषद् बैठकबाट सिनामंगलस्थित हवाई इन्धन डिपो गुह्वेश्वरीमा स्थानान्तरण गर्ने निर्णय गरेको थियो। नयाँ वन्ने डिपोमा इन्धन भण्डारणका लागि तीन हजार किलोलिटरका पाँच वटा भर्तिकल टयाङ्क निर्माण हुनेछन्। भविष्यमा

भण्डारण टयांक निर्माणका लागि थप जग्गा पनि रहनेछ। प्रमुख यादवले आगामी ५० वर्षका लागि हवाई इन्धनको माग धान्न सकेगरी नयाँ डिपो निर्माण गरिने जानकारी दिए। डिपो अत्याधुनिक तथा पूर्णरूपमा स्वचालित हुनेछ। हवाई इन्धन 'लोडिङ' र 'अनलोडिङ'का लागि क्रमशः छ र आठ वटा वे, अन्तर्राष्ट्रिय उडानका जहाजमा इन्धन भर्न सात वटा 'हाइड्रेन्ट रिफ्युलर' रहने निगमले जनाएको

छ। डिपोमा अग्नि सुरक्षाका लागि दुई हजार १०० किलोलिटरका दुई वटा पानी टयाङ्क तथा पूर्णस्वचालित अग्नि नियन्त्रक प्रणाली जडान हुने प्रमुख यादवले जानकारी दिए। नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले जग्गा व्यवस्थापनको काम सम्पन्न गरिदिनामा आगामी भदौमा अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्र आह्वान गरी आगामी मङ्सिरदेखि निर्माण प्रारम्भ गर्ने योजना रहेको उनले बताए। जग्गा व्यवस्थापनको काम अत्यन्त ढिलो गतिमा भइरहेको जानकारी दिँदै उनले प्राधिकरणबाट सहयोगको अपेक्षा गरिएको बताए। निर्माण सुरु भएको दुई वर्षमा आयोजना सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। विसं २०८४ मङ्सिरदेखि नयाँ डिपोबाट इन्धन भर्ने योजना रहेको प्रमुख यादवले सुनाए। इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानका सहायक डीन लामिछानेले आफूहरू जस्तोसुकै परियोजनाको पनि डिजाइन गर्न सक्षम रहेको बताए। उनले निगमसँगको सहकार्यबाट संस्थानको पनि क्षमता बृद्धि हुनुका साथै निर्धारित समयमा डिपिआर हस्तान्तरण गरिएको स्पष्ट पारे।

विमानस्थल सञ्चालन गर्न अर्थमन्त्री र युएईका राजदूतसँग भेट

गण्डकी (प्रस)- पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको यथोचित सञ्चालनका लागि होटल सङ्घ पोखरा नेपालको टोलीले बिहीबार अर्थमन्त्री र युएईका राजदूतसँग छुट्टाछुट्टै भेट गरेको छ। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको आसन भारत भ्रमणअघि सङ्घको टोलीले अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलमार्फत प्रधानमन्त्रीलाई भारतका विभिन्न सहरबाट पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा सिधा उडानको पहलका लागि

आग्रह गरेको हो। भेटमा अर्थमन्त्री पौडेलले पोखरा र भैरहवाको नयाँ विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान सञ्चालनका लागि आफूले सक्दो पहल गर्ने बताएको होटल सङ्घ नेपालका केन्द्रीय सदस्य एवं होटल सङ्घ पोखरा नेपाल सल्लाहकार परिषद्का संयोजक भरतराज पराजुलीले जानकारी दिए। यसैगरी सङ्घको टोलीले काठमाडौंस्थित संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई) का राजदूत अब्दुल्ला सइद मुबारकसँग भेट गरी

पोखरा-दुबई सिधा हवाई सम्पर्कका लागि पहल गरिदिन आग्रह गरेको थियो। भेटमा राजदूत अब्दुल्लाले पोखरा दुबई उडानका लागि आफूले फ्लाइट दुबईसँग कुरा राख्ने आश्वासन दिएको होटल सङ्घ पोखरा नेपालका अध्यक्ष लक्ष्मण सुवेदीले जानकारी दिए। पोखराको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने र दुबईबाट पोखराको पर्यटन क्षेत्रमा लगानी भित्र्याउने विषयमा राजदूत सकारात्मक रहेको अध्यक्ष सुवेदीले बताए।

२० करोड ८६ लाख राजस्व असुली

भापा (प्रस)- भद्रपुर भन्सार कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा रु २० करोड ८६ लाख ६९ हजार ६३२ राजस्व संकलन गरेको छ। विसं २०७५ मा मुख्य भन्सारको रूपमा स्तरोन्नति भएको यो भन्सार त्यसअघि छोटो भन्सारको रूपमा सञ्चालन भइरहेको थियो। आब २०८१/८२ मा कार्यालयले रु ३३ करोड १३ लाख ७३ हजार राजस्व संकलनको लक्ष्य राखेको थियो। लक्ष्यको तुलनामा ६३ प्रतिशत मात्र असुली भएको कार्यालयका प्रमुख अर्जुनप्रसाद सिटौलाले बताए। आब २०८०/८१ को तुलनामा आब २०८१/८२ को राजस्व असुलीसमेत घटेको छ।

छ खर्ब २५ अर्बको आयात, एक खर्ब एक अर्बको निर्यात

वीरगञ्ज (पसा) (प्रस)- वीरगञ्ज नाका हुँदै गत आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा रु छ खर्ब २५ अर्ब ९७ करोड मूल्य पर्ने वस्तु तथा सामान आयात गरिएको छ। अघिल्लो आब २०८०/८१ को तुलनामा गत आवमा मूल्यको आधारमा १५ दशमलव १४ प्रतिशतअर्थात् रु ८२ अर्ब ३० करोड मूल्य बढीका सामान आयात गरिएको हो। गत आवमा यो नाका हुँदै सबैभन्दा धेरै आयात हुनेमा पेट्रोलियम पदार्थ रहेको छ। पाँच थरिका पेट्रोलियम पदार्थमात्रै रु एक खर्ब ९१ अर्ब ८८ करोड रकमको आयात गरिएको वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयले जनाएको छ। दोस्रो धेरै आयात हुने वस्तुमा भटमासको कच्चा तेल रु ५७ अर्ब ६८ करोडको रहेको छ। वीरगञ्ज भन्सार कार्यालय प्रमुख

दीपक लामिछानेले गत आवमा आयात र निर्यातमा दुवैमा उल्लेखनीय वृद्धि भएको बताए। 'गत आवमा आयात र निर्यात दुवैमा उल्लेखीय सुधार भएको देखिन्छ', उनले भने, 'अर्थतन्त्र सहज हुँदै गएकाले पनि वृद्धि भएको हुनसक्छ।' गत आवमा मेसिनरी तथा तिनका पार्टपुर्जा रु ३६ अर्ब ६३ करोड मूल्यका आयात गरिएका छन्। रु ३४ अर्ब ४१ करोड मूल्य पर्ने फलाम तथा फलामबाट बनेका सामान आयात गरिएका हुन्। सोही अवधिमा रु २८ अर्ब ५३ करोड मूल्य पर्ने सबै प्रकारका 'एलेपोथिक' औषधि आयात गरिएका छन्। गत आवमा आयात मात्रै नभएर निर्यातमा पनि बढोत्तरी भएको छ। रु एक खर्ब एक अर्ब ८४ करोड मूल्य बराबरका वस्तु तथा सामान निर्यात गरिएको छ।

अघिल्लो आवमा यो नाका हुँदै रु ३१ अर्ब १४ करोड मूल्यका वस्तु तथा सामान निर्यात गरिएको थियो। सो आवको तुलनामा यो नाका हुँदै २२७ दशमलव ०९ प्रतिशतअर्थात् रु ७० अर्ब ७० करोड मूल्य बराबरका बढी वस्तु तथा सामान निर्यात गरिएको छ। सबैभन्दा धेरै निर्यात हुने वस्तुमा भटमासको प्रशोधित तेल रहेको छ। गत आवमा रु ६१ अर्ब ४५ करोड मूल्य पर्ने २९ करोड १४ लाख ९१ हजार ७५९ लिटर प्रशोधित भटमासको तेल निर्यात गरिएको हो। जबकी अघिल्लो आवमा रु नौ करोड मूल्य पर्ने चार लाख ६४ हजार १३८ लिटर मात्रै निर्यात गरिएको थियो। त्यसैगरी गत आवमा रु नौ अर्ब २६ करोड मूल्य पर्ने चार करोड १५ लाख नौ हजार २७७ लिटर सूर्यमुखीको प्रशोधित तेल निर्यात गरिएको छ। अघिल्लो आवमा रु १० करोड मूल्य पर्ने

पाँच लाख २७ हजार २९१ लिटर सूर्यमुखीको प्रशोधित तेल निर्यात गरिएको थियो। गत आवमा रु सात अर्ब ६९ करोड मूल्य पर्ने आठ करोड एक लाख ३४ हजार २२७ लिटर फलफूलको जुस निर्यात गरिएको छ। अघिल्लो आवमा रु आठ अर्ब ५९ करोड मूल्य पर्ने आठ करोड ८० लाख १० हजार ६९० लिटर फलफूलको जुस निर्यात गरिएको थियो। गत आवमा रु पाँच अर्ब ३७ करोड मूल्य पर्ने चार करोड ५२ लाख ५६ हजार ८१० किलोग्राम फलाम तथा फलामबाट बनेका सामग्री भारत निर्यात गरिएको छ। अघिल्लो आवको सोही अवधिमा रु आठ अर्ब ५९ करोड मूल्य पर्ने सात करोड २६ लाख ३६ हजार २३१ किलोग्राम फलाम तथा फलामका सामग्री विदेशी मुलुक निर्यात गरिएको थियो।

बाढी र पहिरोबाट सचेत होऔं

बाढी र पहिरो आउनुअघि:

- स्थानीय रेडियो या अन्य माध्यमबाट मौसमको जानकारी लिऔं,
- खोला, नदी तथा जोखिमपूर्ण ठाउँबाट सुरक्षित स्थानमा जाऔं,
- घरको नजिक पहिरो खस्न सक्ने ठाउँ भए सावधानी अपनाऔं,
- आपतकालीन भोला (प्राथमिक उपचार सामाग्री, टर्चलाइट, खानेकुरा, लुगाफाटालगायत) तयार राखौं,
- जोखिममा परेका बालबालिका, वृद्धवृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिऔं।

बाढी र पहिरो आएमा:

- अनावश्यक हिँडडुल नगरौं,
- सुरक्षित स्थानतर्फ जाऔं,
- बिजुलीका लाइन वा पोलहरूबाट टाढा रहौं,
- खोलानाला सुरक्षित तवरले पार गरौं,
- अफवाह नफैलाऔं, सत्य सूचनामात्र आदान-प्रदान गरौं,
- घाइते वा फसेका व्यक्तिको उद्धारमा सहयोग गरौं।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabinonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

prabhabinonline.com

प्रभाव दैनिक